

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

ČASOPIS OBCE LIPTOVSKÁ ŠTIAVNICA

ROČNÍK IX, ČÍSLO 3

12. OKTÓBER 2007

NEPREDAJNÉ

Editoriál

Mária Grafová

Tak a je rad na mne, zamyslieť sa, ponúknuť vám niečo zaujímavé, niečo podnetné, niečo čo ma trápi, alebo skôr teší? Nevieť sa rozhodnúť a tak ponúkam z každého rožka troška. Začnem vari tými černejšími myšlienkami,

teda čo mi leží na srdci a nebudem to ani cifrovať zmierňujúcimi slovíčkami, vynechám iba vulgarizmy, tie sem jednoducho nepatria. Takže vybaľujem batoh mojich trápení (nie súkromných, nazvime ich skôr spoločenskými) a aby som príliš nezdržovala ponúkam iba tri naj...

Bezohľadnosť všetkého druhu - voči ľuďom, prírode, zvieratám, veciam. Priam do zúrivosti ma privádzajú pribúdajúce odpadky pozdĺž mojej rannej „cyklistickej“ trasy a nie je to len časť Mlynskej, ale aj časť našej krásnej dedinky (tolkokrát sme už u tom písali). Podobná situácia je aj keď sa vyberiete do lesa na huby a tam, okrem dubáčikov, masliáčikov ...

sa na vás sklbia odhodané konzervy, fľaše, ... Pýtam sa prečo a dokedy ešte?

Po ďalší príklad ľudskej bezohľadnosti nemusím opäť chodiť ďaleko – školský dvor, futbalové ihrisko, parčík pred kostolom, či pri zastávke. Na jednej strane snaha ľudí zvelaďovať a udržiavať tieto priestory a na druhej ... – HEJ! Mládež! Mám vás rada ale jazda na motorkách tam určite nepatrí a už sú tam aj smetné koše .

S bezohľadnosťou úzko súvisí ľudská „sprostosť“ – pozor, nie hlúposť, lebo ak niekomu nie je zhora dané nemôže za to. Sprostosť pramení z neschopnosti jedincov trošku sa prispôbiť, tolerovať názory iných a ústi do činov, ktoré dokážu hlboko raniť dušu človeka.

Ruka v ruku s touto neblahou ľudskou schopnosťou kráča závisť. Tej si v dnešnej dobe Slovač užije neúrekom. Čo všetko si dokážeme závidieť nebudem vymenúvať, lebo by mi nestačil priestor určený pre túto rubriku, len si dovoľm vyzvať „závistlivcov“, nech sa občas mrknú aj na drinu a odriekanie, ktoré sa vo väčšine prípadov skrýva za „úspechom“ tých, ktorým závidia.

Predseda len pridám ešte jeden jav, ktorý sa v poslednom čase objavuje medzi nami – po-

hľadanie prácou. Preč sú časy, keď každý z nás mal právo na prácu a štát mu ju v podstate zabezpečil, ale preč sú aj časy, keď nebolo do čoho pichnúť. Vreco s pracovnými príležitosťami sa pootvorilo (o roztrhnutí by bolo ešte predčasne hovoriť) takže stačí len trošku chcieť a práca sa nájde. Možno nie ideálna, ale nejako treba začať, hocičo je lepšie ako vysedávať doma a nečinne čakať na podporu.

A čo ma teší? Teší ma, že medzi nami žijú ľudia, ktorí dokážu rozdávať lásku, priateľstvo, pomoc. Že medzi nami žijú ľudia, ktorí sú ochotní obetovať svoj voľný čas v prospech druhých a to nezištne. Mám radosť z toho, že prišli za mnou naši bývalí žiaci a ponúkli svoju pomoc pri organizovaní školských akcií. Veľmi ma teší, že skupinka štiavnických žien sa pravidelne schádza v našej malej cvičebni a utužujú svoje telesné a tým aj duševné zdravie.

Uf! Keď tak teraz porovnávam tie moje trápenia s radosťami, vychádza mi z toho, že som strašný pesimista. To však určite nie je pravda, je ešte veľa drobností, ktoré mi spôsobujú radosť, ale beriem ich ako samozrejmosť a pozitívnu súčasť môjho života, ale najmä – nad radosťami sa akosi nezvykneme zamýšľať

Zo zasadnutia OZ

Ďalšie riadne zasadnutia OZ obce sa konalo 28.6.2007 Rokovanie otvoril a viedol starosta obce Dušan Lauko. Z jednotlivých bodov rokovania uvádzame:

K bodu 1: Zasadanie obecného zastupiteľstva otvoril a viedol starosta obce,

ktorý privítal prítomných a oboznámil ich s programom. Program bol jednomyselne schválený.

K bodu 2: Uvedená návrhová a volebná komisia v zložení predseda RNDr. Dušan

Díre, členovia Oto Ondrejka a Luboš Zarevúcky bola jednomyselne schválená.

K bodu 3: Za overovateľov zápisnice starosta obce určil Antona Slanicaya a Ing. Ivana Podhorca, za zapisovateľku Miroslavu Kačaljakovú.

K bodu 4: Kontrolu uznesenia vykonala hlavná kontrolórka Ing. Elena Debnárová a konštatovala, že uznesenia boli splnené.

K bodu 5: V tomto bode starosta obce odovzdal slovo hlavnej kontrolórke Ing.

Elena Debnárovovej, ktorá predniesla správu o výsledku následnej finančnej kontroly č. 5/2007 za obdobie od 1.1.2007 do 31.5.2007

K bodu 6: V tomto bode hlavná kontrolórka Ing. Elena Debnárová predniesla Plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra na II. polrok 2007 – nástenka OcÚ.

K bodu 7: V tomto bode hlavná kontrolórka Ing. Elena Debnárová predniesla návrh Smernice na vykonávanie finančnej
Pokračovanie - s. 2

Zo zasadnutia obecného zastupiteľstva

Pokračovanie zo s. 1

kontroly v pôsobnosti obce Liptovská Štiavnica. Vysvetlila poslancom OZ jednotlivé formy kontroly – finančná kontrola, predbežná finančná kontrola, priebežná finančná kontrola a následná finančná kontrola.

K bodu 8: Starosta obce Dušan Lauko informoval poslancov, že sa ide začať s prácami na nátere strechy domu smútku, prácu vykoná správca domu smútku Štefan Strelka, práca bude vykonaná v období od 2.7.2007 do 2.8.2007, dohodnutá odmena 16 tis. Sk a materiál v hodnote cca 10 tis. Sk

K bodu 9: Starosta obce predniesol návrh rekonštrukcie budovy obecného úradu a výstavbu skladových priestorov, kde by boli umiestnené kosačky, krovinořezy, motorová píla, ktoré sú v majetku obce. Umiestnenie stavby - stavba by bola umiestnená na obecnom pozemku pri budove obecného úradu alebo na ihrisku, aby ju mohli využívať aj športovci.

Poslanci navrhli tento problém riešiť prostredníctvom projektanta.

K bodu 10: Starosta obce odovzdal slovo Ing. Hlaváčovi Pavlovi, ktorý požiadal o úpravu rozpočtu pre TJ Družstevník z dôvodu vyšších finančných nákladov v dôsledku postupu do III. ligy. Starosta obce požiadal poslancov OZ, aby sa vyjadrili o kolko zvýšia dotáciu pre TJ na rok 2007, ktorá je doteraz 180 000 Sk na rok 2007.

Po prehodnotení rozpočtu obce poslanci OZ navrhli, aby dotácia pre TJ Družstevník v roku 2007 bola zvýšená o 70 tis. Sk t. j. na 250 tis. Sk.

K bodu 11: Starosta obce v bode rôzne informoval poslancov OZ:

- čiastočná výmena vodovodného potrubia od súp. č. 4 po súp. č. 20 ukončená, časť prípojok na súkromných pozemkoch sa prekopáva do krajnice cesty, všetky výkopy budú dané do

pôvodného stavu – prácu vykoná Ružomerská vodárenská spoločnosť Ružomberok

- Kanalizácia Nová ulica bude začlenená do Enviromentálneho fondu, ďalší vývoj bude včas oznámený

- Pohľadnica obce – problém, firmy nechcú predkladať návrhy zadarmo, poslanci OZ navrhli, aby návrh pohľadnice obce spracoval poslanec OZ RNDr. Dušan Dírer, ktorý sa o podobnú oblasť zaujíma

- Uznesením OZ č. 38/2007 zo dňa 17.5.2007 poslanci OZ zamietli kúpu nehnuteľnosti parc. KN č. 655 o výmere 315 m² v cene 200 Sk /m² pod miestnym cintorínom, ktorá by slúžila ako parkovisko. Nakoľko na predmetnej nehnuteľnosti sa nachádza obecná vodovodná prípojka domu smútku, ktorú je potrebné preložiť na iné miesto, čo budú nemalé finančné prostriedky a obec nemá kde nasmerovať parkovanie automobilov pri pohreboch, poslanci schválili kúpu predmetnej nehnuteľnosti.

- Žiadosť Márie Kráľovskej, bytom Liptovská Štiavnica 67 o vysporiadanie parcele KN č. 234/9 o výmere 96 m² mimo-súdnou cestou. Starosta obce odložil túto žiadosť na prerokovanie na budúce zasadanie OZ z dôvodu, že problematiku bude riešiť s právnikom, a potom bude informovať poslancov OZ s výsledkom.

- Aktivačné práce pokračujú do 30.11.2007, obec zamestnáva 13 občanov

- Postup futbalistov obce do III. ligy

- Žiadosť Ing. Radoslava Popraca, bytom Liptovská Štiavnica 246 o preloženie elektrických a telekomunikačných káblov popri jeho pozemku v lokalite Hrbec na náklady obce ako kompenzáciu za odobratú časť parcele KN č. 47 vo výmere 143 m² obcou na miestnu komunikáciu. Poslanci OZ žiadosť schválili.

- Dotazník Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja – potrebné roznieť do jednotlivých rodinných domov, zabezpečia poslanci obce

- Žiadosť Mikuláša Ondrejku, bytom Lipt. Štiavnica 255 o schválenie parc. KN č. 831/6, 831/8, 831/9, 861/11 o výmere 17 479 m² lokalita Lengás pre vybudovanie oddychovej zóny. Poslanci OZ žiadosť schválili.

K bodu 12: Návrh na uznesenie predniesol predseda návrhovej komisie RNDr. Dušan Dírer. Uznesenie bolo jednomyselne schválené.

K bodu 13: Starosta obce poďakoval prítomným za účasť a zasadanie OZ ukončil.

Ďalšie riadne zasadnutia OZ obce sa konalo 28.8.2007. Rokovanie otvoril a viedol starosta obce Dušan Lauko. Z jednotlivých bodov rokovania uvádzame:

K bodu 1: Zasadanie obecného zastupiteľstva otvoril a viedol starosta obce, ktorý privítal prítomných a oboznámil ich s programom. Program bol jednomyselne schválený.

K bodu 2: Hore uvedená návrhová a volebná komisia bola jednomyselne schválená.

K bodu 3: Za overovateľov zápisnice starosta obce určil Mariána Janigu a Ing. Pavla Hlaváča, za zapisovateľku Miroslavu Kačaljakovú.

K bodu 4: Kontrolu uznesenia vykonala hlavná kontrolórka Ing. Elena Debnárová a konštatovala, že uznesenia boli splnené.

K bodu 5: V tomto bode starosta obce informoval poslancov o potrebe prehodnotiť VZN obce č. 6/2004 a predložil návrh na zmenu v § 23 t. j. sadzba dane za nevýherné hracie prístroje na:

písm. b) biliard – 3000,- Sk/kalendárny rok
písm. f) elektronický prístroj - 2000,- Sk/kalendárny rok
Poplatok z ubytovania, ktoré je vo výške 15,- Sk/noc poslanci

rozhodli zachovať.

V zmysle § 98 zákona 582/2004 Z. z. miestnu daň podľa § 2 ods. 1 písm. f) možno zmeniť sadzby len k 1. januáru zdaňovacieho obdobia. Preto zmeny nadobúdajú účinnosť k 1.2008.

K bodu 6: V tomto bode starosta obce odovzdal slovo ekonómke Miroslave Kačaljakovej, aby predniesla návrh Prevádzkového poriadku pohrebiska a domu smútku pre obec Liptovská Štiavnica, ktoré posúdil Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši dňa 13.8.2007. Tento poriadok rieši celkový chod domu smútku a pohrebiska, cenník služieb za poskytovanie služieb v dome smútku, uloženie ľudských pozostatkov v chladiarenskom zariadení, ktoré je za každý aj začatý deň vo výške 150,- Sk a tiež platbu za dočasné užívanie hrobového miesta, ktoré nájomca platí prevádzkovateľovi (nájomné, správa a údržba pohrebiska, správa a údržba komunikácie a zelene v pohrebisku, zber a odvoz odpadu z pohrebiska, dodávka vody) poskytované s užívaním hrobového miesta za:

- jeden hrob vo výške 30,-Sk za obdobie 1 kalendárneho roka,
- dvojhrob vo výške 60,-Sk za obdobie 1 kalendárneho roka,
- uloženie urny vo výške 20,-Sk za obdobie 1 kalendárneho roka s účinnosťou od 13.8.2007.

K bodu 7: V tomto bode starosta obce predniesol žiadosti občanov:

- žiadosť Obecného úradu Liptovské Sliače na poskytnutie finančných prostriedkov na Dni Matky. Poslanci OZ jednomyselne zamietli poskytnutie finančných prostriedkov obci Liptovské Sliače

- žiadosť Ing. Miroslava Peterca na vydanie stanoviska obce na stavbu rodinného domu na parcele KN č. 109/3. Poslanci OZ žiadosť schválili.

- žiadosť AKORD a. s. so sídlom Námestovo, Ulica miest-

Pokračovanie - s. 3

Zo zasadnutia obecného zastupiteľstva

Dokončenie - s. 2

neho priemyslu 572 na kúpu pozemkov v obci Liptovská Štiavnica v časti pri PD Ludrová vedené na LV č. 1528:

parc. KN 814/234 TTP o výmere 328 m²

parc. KN 814/233 TTP o výmere 486 m²

parc. KN 814/230 Orná pôda o výmere 643 m²

parc. KN 814/225 TTP o výmere 1853 m², na ktorých by chceli zriadiť objekt stavebnej výroby na výrobu stavebných výrobkov.

Poslanci OZ predmetnú žiadosť prerokovali a odporučili starostovi obce jednať ďalej a podľa výsledkov rokovania rozhodnúť.

- žiadosť Márie Bačkovej súp. č. 41 o opravenie oplotenia pozemku parc. č. 724, ktoré bolo poškodené hrami na školskom ihrisku.

Poslanci OZ navrhli, aby vlastníčka pozemku zabudovala stĺpiky a obec zakúpi plotivo v dĺžke cca 40 m t. j. od rohu školy do konca ihriska.

K bodu 8: Starosta obce Dušan Lauko predložil poslancom OZ stanovisko projektanta na rekonštrukciu súčasnej budovy OcÚ, ktorá je nerentabilná, nakoľko sa jedná o veľmi starú budovu (oslabená statika, minimálne odizolovanie stavby a zlé priestorové osadenie budovy). Preto poslanci zvažovali výstavbu novej budovy na miestnom Rybníku, popri prípade rekonštrukciu budovy kultúrneho domu, aj pre potreby obecného úradu. Bola vypracovaná špecifikácia cenovej kalkulácie projektovej prípravy podľa „Sadzobníka pre navrhovanie ponukových cien projektových prác a inžinierskych činností (Unika) vydaného v r. 2007“ na výstavbu nového obecného úradu (s priestormi aj pre požiaru ochranu) na miestnom Rybníku. Predpokladané investičné náklady sú 13 000 000,- Sk bez DPH vrátane všetkých prípojok - kanalizačnej, vodovodnej, elektrickej, telefónnej, tiež komunikácií, spevnených plôch, sadovej úpravy a preloženia potoka. Po zvážení poslanci navrhli starostovi obce, aby jednal s viacerými projektantmi a Ing. Pavol Hlaváč pripraví ďalšie návrhy.

K bodu 9: Starosta obce predniesol požiadavku členov DHZ Liptovská Štiavnica na výmenu 2 ks čelných okien a vybudovanie plynovej prípojky do miestnej požiarnej zbrojnice. Poslanci OZ po prehodnotení veku stavby požiarnej zbrojnice navrhli, aby sa zatiaľ do tejto budovy

neinvestovalo, pretože priestory PZ sa budú riešiť v novej budove OcÚ.

K bodu 10: Starosta obce informoval poslancov OZ o:

- SAD Liptovský Mikuláš informoval obecný úrad o nerentabilnosti spoja s odchodom z Ružomberka o 20.15 hod., predmetný spoj sa bude riešiť na najbližšom zasadnutí prípravy nového cestovného poriadku.

- Parkovisko pod cintorínom parc. KN 655 o výmere 315 m² bude realizované pracovníkmi PD Ludrová.

- Pohľadnica obce - starosta obce predložil poslancom OZ dva návrhy pohľadnice obce navrhnuté RNDr. Dušanom Dírrom. Poslanci odporučili starostovi obce, aby ich dal do tlače

- Starosta obce informoval poslancov OZ o ponuke na odkúpenie 32 ha lesa od súkromného vlastníka pre obec Liptovská Štiavnica. Návrh bol jednomyselne zamietnutý.

- Starosta obce poďakoval poslancom OZ za spoluprácu pri roznáške dotazníkov Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Štiavnica. Bolo vrátených 90 ks dotazníkov, čím sme sa zaradili na druhé miesto v okrese. Tieto boli zaslané agentúre na vypracovanie programu v Žiline.

- Starosta obce predložil návrh na vyradenie krovinnorezu ALPINA STAR 41, vzhľadom na značné opotrebovanie motorovej časti stroja a zlomeného hnacieho ústrojenstva a servisný technik neodporúča realizovať opravu zariadenia, nakoľko samotná oprava by bola finančne náročná - priamo úmerná nákupu nového stroja. Návrh bol schválený.

- Starosta obce predložil návrh na vyradenie chladničky CM 205 + 45 l v Školskej jedálni v Liptovskej Štiavnici. Technická obhliadka chladničky ukázala nerentabilnú opravu chladničky - cena, zastaraný typ, uniká chladivo, slabý výkon kompresora. Návrh bol schválený.

- Zaradenie požiadaviek obce Liptovská Štiavnica do Investičný program Vodárskej spoločnosti Ružomberok na rok 2008 :

1. Zokruhovanie vodovodného potrubia medzi novou a starou časťou obce (lokality pri miestnej kaplnke). V súčasnosti sú na vybudovaný vodovod napojené domy Ing. Ujmiaka a MUDr. Tereka, sú to koncové rodinné domy, kde v prípade dlhšieho neodobratia vody môže dôjsť k znehodnoteniu pitnej vody. Vybavené

právoplatné stavebné povolenie.

2. Predĺženie vodovodného potrubia na novo plánovanú výstavbu IBV Cesta ponad ihrisko. Jedná sa o úsek o celkovej dĺžke 250 m (právoplatné stavebné povolenie).

3. Výmena kanalizačného zberača (Potraviny Omasta - Ing. Podhorec). V súčasnosti je tento úsek kanalizácie napojený na miestny zberač končiaci sa septikom. V prípade výmeny kanalizačného potrubia, by sa nové potrubie napojilo do existujúcej kanalizácie zvedenej na ČOV Ružomberok. Komplet projektová dokumentácia - nie je potrebné stavebné povolenie.

4. Vybudovanie kanalizačnej siete novo plánovanej komunikácie (výstavba IBV) lokalita Cesta ponad ihrisko v celkovej dĺžke 250 m. Pripravené (právoplatné) stavebné povolenie.

5. Vybudovanie kanalizačnej siete pre 3 rodinné domy, ktorá by bola napojená na už vybudovanú kanalizačnú sieť (Chatová oblasť). Jedná sa o rodinné domy Jána Hrabušu, Ivana Ondrejku, Anny Ondrejovej.

6. Vybudovanie novej kanalizačnej siete lokalita celá nová ulica (100 rod. domov). Projektová dokumentácia a právoplatné stavebné povolenie (príloha č. 4).

- O potrebe zabezpečenie bezpečnostného technika pre zamestnávateľa Obec Liptovská Štiavnica, ktorý bude zabezpečovať dodržiavanie predpisov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Poslanci OZ odporučili starostovi obce zabezpečiť tohto pracovníka a predložiť na schválenie.

K bodu 11: Návrh na uznesenie predniesol predseda návrhovej komisie RNDr. Dušan Dír. Uznesenie bolo jednomyselne schválené.

K bodu 12: Starosta obce poďakoval prítomným za účasť a zasadanie OZ ukončil ■

Vážení občania,

jesenné a zimné **vykurovacie obdobie** je sprevádzané aj zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiarov, rovnako od samotných systémov vykurovania, ako aj od ich nesprávnej obsluhy, o čom nás každoročne presvedčuje štatistika požiarovosti. Aby sme predchádzali týmto nežiaducim javom, chceme Vás aspoň stručne informovať o tom, ako im predísť.

Pokračovanie - s. 5

EMERICA SKATE CUP 2007

Monika Kubalová

Bol krásny letný deň, leto ako sa patrí a ja som sa so svojimi tromi chlapmi ocitla v Liptovskom Mikuláši na súťaži EMERICA SKATE CUP 2007 v skateboardingu. Môj mladší syn Tomáško sa totiž rozhodol, že sa tejto profesionálnej súťaže zúčastní. No poviem vám, že mi nebolo všetko jedno. Predsa je to extrémny šport a Tomáš bol najmladším a ešte neskúseným účastníkom. Tomuto športu sa spolu s ocinom a bratom venujú len od jari, ale bola som naozaj milo prekvapená a hrdá na svojho syna. Na súťaži s medzinárodnou účasťou bolo 40 súťažiacich a Tomáško skončil na 29 mieste. Reprezentoval svoju malú dedinku naozaj statočne, dostal sa na stránky internetu a získal svoje prvé skúsenosti. Jeho bráško Martinko sa nemohol pre zranenie zúčastniť, ale tiež sa na to v budúcnosti chystá.

Nechcem tu na stránkach našich obecných novín chvá-

liť môjho syna, len sa chcem nad tým trochu zamyslieť. Ako to všetko vlastne začalo? Rozhádzanými paletami po lúke, zbíjaním provizórnych rámp, ktoré mnohým vadili, dospelí to považovali za robenie neporiadku, ale mnohé deti, ktoré sa pre tento šport nadchli a nebolo ich málo, sa snažili vyrobiť si niečo čo sa aspoň trochu podobá na skateboardovú dráhu. Aj keď im pomohol Tomáškov ocino, za chvíľu sa im to rozsypalo alebo im to proste niekto zničil a tak sa deti presťahovali na cestu, kde to samozrejme bolo nebezpečné. Mnohé deti sa vzdali, polámali pár skateboardov, a vrátili sa k iným zábavkám. Mojim trom chlapom, to ale spávať nedalo. Začali chodiť do Liptovského Mikuláša, kde je vybudované skateboardové centrum a tréningy sa mohli začať. Do L.M. sa ale každý deň chodiť nedá a tak opäť pomohol ocino a pozval chlapcom štyri skateboardové prekážky a všetci traja poctivo trénovali celé

leto. Zanedlho sa opäť pridali aj ostatní nadšenci tohto športu. A vyplatilo sa. Pán Kubala usporiadal chlapcom súťaž so všetkým, čo k tomu patrí. Chlapci si vyrobili diplomy, pozametali plochu a pomáhali aj natierať mostík.

Čo teda chýba k tomu, aby naše deti boli úspešné a spokojné? Neodcudzujme ich hneď pre to, že narobia trochu neporiadku, pomôžeme im vytvoriť podmienky na to, aby mohli robiť to, čo ich baví, venujme sa im a robme to spolu s nimi a vy deti nevzdávajte sa hneď, keď sa vám nedarí. Skúste oslovíť dospelých nech vám pomôžu lebo ak nie sú ochotní, nemajú právo ani kritizovať. Verím, že tento dnes populárny šport by si v našej dedinke našiel veľa priaznivcov, keby sa naň vytvorili podmien-

ky. Určite by si prišli na svoje aj tí, ktorí chodia do našej dedinky v lete na prázdniny. Možností je naozaj veľa. Deti to však samé nezvládnu. Takže malý štiavnický skatepark je na svete. Deti ho už začali využívať aj na kolieskových korčuľoch či bicykloch a už niekto šikovný stihol chlapcom ukradnúť tyč. Ak chcete vedieť viac o štiavnickom skateboardingu, nalistujte si na internete stránku www.skateomt.blognito.sk

Z diania SZZ v Liptovskej Štiavnici

Mariana Domiterová

1.6.2007 – konala sa členská schôdza SZZ v L.Štiavnici v klube záhradkárov. Zhodnotili sme ekonomickú stránku nášho zväzu záhradkárov, bola rozprava o škodcoch, určili sme termín výletu do ARBORETA MLYŇANY na 11. 8. 2007 a termín gulášu 21.7.2007. Prijali sme jedného nového člena.

29.6.2007 – konala sa brigáda o 17:00 hod. – zarovnali sme tuje na rybníku

21.7.2007 – konal sa záhradkársky guláš v Zemianskej doline – guláš sa vydaril a všetkým zúčastneným chutil.

11.8.2007 – výlet do Arboreta Mlyňany

Arborétum Mlyňany sa nachádza na južnom Slovensku na severnom okraju

Podunajskej nížiny v údolí riečky Žitavy, na mierne zvlhčenom teréne, v nadmorskej výške 160-204 m nad morom. Zvlhčený terén je vlastne južným výbežkom Hronského Inovca a Tribeča.

Motto:

Je to trochu od ruky, práve tam, kde prestávajú slovenské kopce a začína tá veľká dunajská rovina, a na jednom z tých pekne zaoblených kopčekov je Mlyňanské arboretum, unikát republiky, miesto, na ktorom sa raz postavil človek a povedal, že od tej terasy až tamto po ten les nesmie rásť žiaden iný strom ani krík alebo porast, či drevina, iba tie, ktoré nezhadzujú listy - sú vždy zelené.

Zo zvláštnej milosti božej a za rovnako

ľudskej šikovnosti sa to skutočne stalo a tak vyrástol park akosi navzdory našemu podnebiu, park vždy zelený.

*z češtiny M.Domiterová
Karel Čapek (Obrazky z domova 1954)*

Arborétum bolo založené v r. 1892 a založil ho dr. Štefan Ambrózy – Migazzi spolu so záhradníkom Jozefom Mišákom.

Je budované s pevnou predstavou a cieľom dokázať zivotaschopnosť vždyzelených drevín v našich podmienkach.

V Arborete sa nám páčilo.

Pripravujeme (v októbri): Záhradkársku výstavu ovocia, zeleniny a kvetov

Veľa potu, dobrá hudba a výborná nálada...

Maja Tkáčiková

Minulý rok v decembri mala školská rada rozlúčku so starým rokom a ako to chodí pri stretnutiach, rozpráva sa o kadečom, zvrtila sa reč o relácii Super telo. Samozrejme všetky z nás chceli zaraz chudnúť, cvičiť, byť štíhle. Len otázka bola kde a kto bude precvičovať lebo tu už také niečo bolo a raz dva sa to rozpadlo. Nevieme prečo? No ale, keď pani riaditeľka ZŠ oslovila Moniku Kubalovú, či by sa toho neujala, musela to odmietnuť lebo toho mala veľa. A veru aj mala. Práca, rodina a ešte aj študovala na vysokej škole v Banskej Bystrici.

No Monika spromovala a ako každý, kto ju v tejto dedinke aspoň trochu pozná vie, že ona nedokáže oddychovať a musí sa stále niečomu a niekomu venovať. Hneď po ukončení školy prišla sama s návrhom, že teraz by sme azda mohli kúsiť niečo robiť s tým cvičením. Oslovila pani riaditeľku, ktorá nám dala k dispozícii cvičebňu v ZŠ a cvičenie sa mohlo začať. Jedna kamarátka povedala druhej a tá tretej, tretia štvrtej a tá v obchode ...

A sen sa naozaj uskutočnil. Už prvý júlový týždeň sa nás zišlo osem. Pred cvičením sme si mysleli, že sa budeme stretávať 2x do týždňa, ale keď sme prvýkrát do cvičili, cítili sme sa výborne, takže sme to zvýšili na 3x do týždňa. Zakaždým, keď sme prišli do telocvične pribudli

nám tam nové tváre, ale aj náradie. Tá doniesla z domu to, tá zas ono a teraz máme telocvičňu plnú náradia. Je veľa ľudí, ktorí to odsudzujú a škodoradostne sa usmievaajú, počuť aj také poznámky,

že by sme mali radšej robiť niečo užitočné alebo, že sme asi nie narobené keď chodíme cvičiť.

Ja vám poviem za seba, mám dosť ťažkú prácu, ale keď idem, veľakrát poriadne unavená, si zacvičiť, prídem z tej telocvične po hodinke plná sily a elánu a to môžem povedať za všetky dievčatá. Prečo? Lebo sme sa tam zišli strašne fajn partia, máme perfektnú precvičovateľku Monču, ktorá nám všetkým dáva veľmi veľa dobrého a pozitívneho, no vie nás aj poriadne potrápiť. Keď tak

rozmyšľam nad slovami dievčat, ako sa dobre cítia po tom cvičení, poviem vám som rada, že v Štiavnici niečo takéto začalo. Tu vôbec nejde o to, ktorá koľko schudne, ale ide o ten vnútorný pocit pohody po cvičení.

A tak milé dievčatá, dámy a panie, prečo sme napísali tento článok? Lebo sme sa chceli aj s vami podeliť o tie dobré pocity. Na záver vám môžem povedať, že je nás už pätnásť. Ak nemáte odvahu, nebojte sa a pridte, čaká na vás dobrá partia, skvelá hudba a veľa pohybu. Stojí to za to.

Pokračujeme ďalej pondelok, stredu a piatok o 19.00 hod. A v piatok precvičuje naša nová a rovnako skvelá cvičiteľka Janka Kohútová, tak neváhajte.

Dokončenie - s. 3

Najčastejšie zisťované nedostatky sú nevyhovujúci technický stav komínov, nesprávna inštalácia a obsluha vykurovacích telies, nedovolená manipulácia s otvoreným ohňom a horľavými kvapalinami, ponechanie detí bez dozoru, odkladanie žeravého popola na nebezpečných miestach a do horľavých nádob a pod. V poslednom období dochádza dokonca aj k úmyselnému podpaľacstvu.

Hasiči Vám ponúkajú **niekoľko dobre myslených rád**, najmä:

- neprekurujte vykurovacie telesá, neskladujte a nesušte v ich blízkosti horľavé materiály a neponechávajte ich bez dozoru,
 - nepoužívajte k rozkurovaniu horľavé kvapaliny, najmä benzín, petrolej či denaturovaný lieh,
 - inštaláciu vykurovacích telies zverte vždy odborníkom pri plnom rešpektovaní pokynov výrobcu,
 - dbajte na to, aby vykurovacie telesá - šporáky, pece a pod. boli umiestnené na nehorľavej podložke predpismi určených rozmerov a odborne zaústené do komínových priechodov,
 - popol z vykurovacích telies vysypajte zásadne do nehorľavých a uzavierateľných nádob,
 - v zimnom období najmä na dedine vytvárajú požiarne nebezpečenstvo primitívne drevené údiarne, venujte údeniu potrebnú pozornosť, aby Vašu prácu nezničil požiar,
 - nezabúdajte, že aj vianočný stromček, pôsobiaci neopísateľnú radosť najmä deťom, už mnohokrát narušil čaro Vianoc vznikom požiaru,
 - dbajte na to, aby neboli ponechané v prevádzke a bez dozoru také spotrebiče, ktorých technické parametre a vyhotovenie vyžadujú trvalý dozor, ako napr. tepelné spotrebiče bez automatickej regulácie,
 - dodržujte predpismi stanovené zásady pre skladovanie a používanie horľavých kvapalín, kovových tlakových nádob na propán-bután, tuhé palivá a iné materiály.
- Len dôsledným dodržiavaním týchto rád predídete možnému vzniku požiarov vo Vašich domovoch a Vy a celá Vaša rodina prežije vykurovacie obdobie spokojne a bez obáv z požiarov.

OR HaZZ v Ružomberku

A opäť je tu škola...

Mgr. Katarína Pastuchová

Takmer všetci prváčikovia sa tešia na nástup do školy – nový detský kolektív, rovnako i na pani učiteľku. Celkové „povýšenie“ zo škôlkára na školáka je taktiež nesmierne motivujúce.

Samotná motivácia však predsa len nestačí, učenie si totiž od žiaka vyžaduje aj sústredenosť, pochopenie a spoluprácu s učiteľom. Mnoho rodičov si myslí, že prvý ročník základnej školy je „hračka“, no niektoré deti ho nemusia vôbec zvládnuť. Aspoň také sú skúsenosti pracovníkov pedagogicko-psychologických poradní, ktorí psychickú zrelosť žiaka bezplatne posudzujú na žiadosť rodičov. Podľa zákona môže rodič následne spolu s riaditeľstvom školy odložiť povinnú školskú dochádzku o jeden rok. Preto je vhodné, aby ste so záujmom vnímali vaše dieťa po nástupe do školy a pomáhali mu v školských začiatkoch. Nesmierne dôležitá je komunikácia nielen s dieťaťom, ale aj s triednym učiteľom.

Čo sa týka správania dieťaťa, všimajte si všetky sprievodné znaky, ktoré vám môžu veľa prezradiť. Je dôležité, aby sa dieťa nepomocovalo a nezajakávalo. Ak aj áno, sú to

zväčša dočasné záležitosti, ktoré sa za pomoci odborníkov dajú odstrániť. Dieťa odnaučte od cmúľania prstov, ohrýzania nechtov či iných (ne)vedomých zlozvykov. Nemalo by byť agresívne, no zároveň ani prehnane naviazané na rodičov, aby sa nebálo kontaktu s deťmi a často neplakalo. Malo by sa vedieť hrať dlhšie než len pár minút a rodičia by ho mali viesť k tomu, aby všetky začaté činnosti aj dokončilo. Snažte sa byť čo najoptimistickejší a povzbudte ho. Ak je za čo, rozhodne vášho malého školáka pochváľte – bude ho to motivovať.

Aké schopnosti by mal mať každý prváčik

- bezproblémová orientácia v priestore
- obliekanie a obúvanie bez pomoci dospelých (aj zapnutie gombíkov a zaväzovanie šnúrok)
- mal by sa vedieť samostatne najesť
- ísť a obslúžiť sa na toalete
- rozoznať základné farby a

vedieť ich pomenovať

- napočítať aspoň do čísla 5
- mal by vedieť správne vyslovovať všetky hlásky a vyjadrovať sa plynulo
- nakreslené tvary by mali mať pevnú líniu a postavy by mali mať všetky končatiny
- mal by vedieť vystrihovať podľa predlohy
- mal by vedieť zopakovať obsah rozprávky a porozumieť jej obsahu

Povinnosti rodiča

- zapísať dieťa do školy a dbať na to, aby dochádzalo do školy pravidelne a včas, inak vám hrozí pokuta až 3000 Sk
- ospravedlňovať neprítomnosť žiaka na vyučovaní bez zbytočného odkladu (za právny priestupok rodiča sa považuje viac ako 60 neospravedlnených hodín jeho dieťaťa)
- zabezpečiť dieťaťu nevyhnutné školské pomôcky na vzdelávanie
- zúčastňovať sa na schôdzkach rodičovských združení

Práva rodiča

- bezplatné vzdelávanie v štátnych školách, v iných školách za úhradu
- vzdelávanie svojho dieťaťa bez diskriminácie
- prijatie svojho dieťaťa do základnej školy aj mimo obvodu trvalého bydliska so súhlasom riaditeľa školy
- odklad začiatku povinnej školskej dochádzky o jeden školský rok
- povolenie na plnenie povinnej školskej dochádzky mimo územia Slovenskej republiky
- komisionálne preskúšanie svojho dieťaťa, ak má rodič pochybnosti o správnosti klasifikácie
- úplné a presné informácie o výsledkoch žiaka a jeho dochádzke
- účasť na vzdelávacom procese (po dohode s riaditeľom)
- oboznámenie s vnútorným poriadkom školy

Spracované za pomoci odbornej literatúry

Septembrová mozaika

Mária Grafová

3.september – bol tohto roku prvým oficiálnym dňom v škole pre tisícky prváčikov na celom Slovensku. Desiatka tých štiavnických si ho tiež užila v plnej kráse a dokonca bez slzičiek, veď ich privítala milá pani učiteľka, novučká trieda a 34 kamarátov, z ktorých väčšinu poznajú.

Z plánu práce školy: Do štiavnickej školy začalo chodiť 44 školákov. 10 prvákov a 15 druhákov sa učia v samostatných triedach. 12 druhákov a 7 štvrtákov sa výchovy učia spoločne a väčšinu hlavných predmetov samostatne, pre štvrtákov sme kvôli tomu zriadili samostatnú učebňu, ktorú sme zariadili novým nábytkom.

OD septembra dalo MŠ SR do platnosti nový variant učebného plánu, v ktorom je do vyučovania zahrnutý nový predmet informatika. My sme sa rozhodli podľa tohto variantu učiť v ročníkoch 1.-3., nakoľko máme výborné podmienky na vyučovanie informatiky. Vo 4. ročníku pokračujeme podľa

prírodovedného variantu.

Aj v tomto školskom roku sme pripravení zorganizovať množstvo zaujímavých akcií, na ktoré vás všetkých srdečne už vopred pozývame.

Rada školy – absolvovala prvé tohtoročné zasadnutie na ktorom sa oboznámila s Vyhodnocovacou správou za šk. rok 2006/07 a s Plánom práce na školský rok 2007/08. Oba dokumenty schválila a odporučila obecnému zastupiteľstvu na prijatie.

Rada školy pracuje v tomto zložení:

Predseda:

Marian Janiga – zástupca rodičov

Podpredseda:

Katarína Pastuchová – zástupkyňa pg. pracovníkov

Členka:

Anna Marschallová - zástupkyňa zamestnancov

Členka:

Katarína Kostolná - zástupkyňa rodičov

Člen:

Luboš Zarevúcky – za OcÚ

Na prvom zasadnutí sa stret-

li aj rodičia žiakov školy, ktorí sa tiež dozvedeli, čo čaká ich deti v tomto školskom roku. Medzi iným, tretiaci a štvrtáci absolvujú plavecký výcvik, zapojíme sa do projektu Podme spolu podporíme našu školu, v ktorom sme v minulom šk. roku získali odmenu 42 000,- Sk.

Výbor ZRŠ pracuje v novom zložení:

Predseda:

Monika Blanová

Hospodár:

Janka Ondrejková

Členovia:

V. Tulinská, D. Sviežená, M.Domiterová, D.Janigová, I.Michalíková, E. Žáčoková, J. Václavíková, M. Tkáčiková, T.Ondrejková, M.Blanová, M.Obertová, K. Kostolná

Čestný člen:

Dušan Lauko – starosta obce

Jesenný zber: V prvom tohto ročnom zbere sa nám podarilo nazbierať šrot v hodnote 7040,- Sk a papier za 860,- Sk, ktoré použijeme do nového ročníka projektu **Podme spolu podporíme našu školu.**

21. september Medzinárodný deň mieru – sme si pripomenuli spolu s ľudovskými školákmi

Vstupné testy – ukázali kto je na tom ako s učivom z minulého ročníka a teraz sa už s chuťou púšťame do získavania nových vedomostí. ■

21. september

„Mier medzi národmi je závislý od mieru v ľuďoch samých.“

Mária Grafová

Piatok - 21. september – pre niekoho všedný deň, naplnený každodennými povinnosťami, pre Matúšov o niečo slávnostnejší, z medzinárodného hľadiska však deň s niekoľkými veľkými D – čkami.

21. september - od roku 1994 **Svetový deň Alzheimerovej choroby**, choroby ktorú lekári vedia diagnostikovať už vyše 100 rokov, ale účinný liek sa zatiaľ nenašiel a 21. september - **Medzinárodný deň mieru**. Je smutné, že sa liek proti zákernej chorobe mozgu doteraz nepodarilo vynájsť. Ale nie je

ešte smutnejšie, že ľudstvo namiesto toho, aby sa sústredilo na riešenie takýchto hlavolamov investuje obrovský finančný ale aj mozgový potenciál na zdokonalenie systémov vlastného seba zničenia? Ako je možné, že aj vyše 60 rokov po skončení svetového krviprelievania, ktoré stálo ľudstvo 50 miliónov ľudských životov, existujú vo svete miesta na ktorých sa bojuje a na ktorých prichádzajú o život nevinné obete. V posledných rokoch sa k týmto ohniskám bojov pridala rastúca hrozba tero-

rizmu – americké dvojčky, Madrid, Londýn, Grécko

Našťastie žijú medzi nami ľudia, ktorí dokážu verejne vyjadriť svoj nesúhlas s takýmto vývojom, ktorí prispeli k tomu, aby ľudstvo dostalo možnosť aspoň jeden deň v roku vyjadriť svoju túžbu po mieri. V roku 2001 pridalo Valné zhromaždenie OSN 21. september do svetového kalendára pod označením Deň mieru. Jeho cieľom je prerušiť vojnové násilie na celom svete a dať ľuďom šancu prežívať aspoň tento deň v mieri a harmónii.

Jozef Čapek

No a my v škole sme sa dali inšpirovať práve touto myšlienkou a piatok 21. septembra sme naše aktivity zamerali na mier a priateľstvo, zatiaľ nie vo svetovom meradle, ale okruh sme zúžili na priateľov z najbližšieho okolia. Pýtate sa prečo? Nuž lebo prekvitajúce násilie zanecháva čoraz viditeľnejšie stopy na našich deťoch, ktoré pod vplyvom médií vidia ideálne riešenie konfliktov v pástných súbojoch. Naše deti nezažili vojnu (našťastie) a tak nemôžu ani tušiť čo so

Pokračovanie - s.8

21. september

Dokončenie - s. 7

sebou prináša, že to nie je ako na monitore počítača či televízora, ktorý stačí vypnúť a pokoj sa jednoducho vráti do domu. A tak na otázku či by chceli vojnu alebo mier sa v ich neskúsených hlávkach zrodí pre nás neveriteľná odpoveď – vojnu, lebo tá je na obrazovke vzrušujúcejšia, akčnejšia. Nasleduje vysvet-

ľovanie, porovnávanie, presvedčanie. Na pomoc sme si zavolali kamarátov z Ludrovej a tentoraz sme nebojovali proti sebe ale sme sa pekne rovnomerne pomiešali a s takto vytvorenými družstvami sme si vyskúšali ako je to behať s plynovou maskou na tvári, ako ťažko je ošetriť raneného a vlastnými silami ho odniesť do bezpečia,

vyskúšali sme si rýchlosť, obratnosť ale aj orientáciu v teréne a schopnosť rýchlo a logicky myslieť. Nakoniec malí futbalisti ponaháňali guľatú po celom ihrisku a podľa svojich dospeláckych vzorov sa po góle hádzali na zem, vyskakovali a tvárili sa veľmi dôležito. Štiavnické a ludrovské dievčatá perfektne zvládli rolu fanyniek. Na-

koniec sme museli riešiť aj čerstvý „vojnový“ konflikt, keď futbalisti nezvládli rolu víťazov a porazených.

Náš mierový deň sa predsa len skončil v pokoji a mieri. Ostáva dúfať, že myšlienku 21.septembra rešpektovali aj v postihnutých krajinách a že aj tu sa tváre detí rozžiarili úsmevom a šťastím aspoň na pár okamihov. ■

Desiatujú vaše deti správne?

Katarína Pastuchová

Dopoludňajšia desiata by mala tvoriť desať až pätnásť percent celodenného energetického príjmu – to je fakt, ktorý nám neustále vstúpajú odborníci na zdravú výživu. Napriek tomu veľa rodičov nestíha pripraviť desiatu doma a radšej svoju školopovinnú ratornosť vybaví stovkou navyše, aby si dopoludňajšie jedlo zabezpečilo v školskom bufete. Niektoré deti často dokonca vôbec neraňajkujú, ani nedeiatujú a ich prvým jedlom je teda až obed. Práve toto je však tá najväčšia chyba. Pravidelná strava – 5 až 6 menších porcií denne – totiž pôsobí ako prevencia obezity. Vedci poukazujú na to, že deti, ktoré jedia menej často, zato veľké porcie, majú sklon k nadváhe a obezite.

Čo áno

Školáci by mali mať pestrú a vyváženú stravu a nemali by zo zásady odmietat zdravé pochúťky, ktoré im pribalíte do aktovky. Šalát, celozrnné pečivo, šunka, tvrdý syr, rastlinné maslo, tvarohové i zeleninové nátierky, ovocie, čerstvá zelenina, uvarené vajčko – toto všetko je vhodné pre brušká školákov. Ak k celozrnnnej zemi s nátierkou pribalíte aj pár reďkvičiek, pol šalátovej uhorky alebo pár mladých cibuliek, určite ich deti s radosťou schrumkajú.

Čo nie

Biely rožok natretý taveným syrom a na to pár koliesok salámy – presne takto nemá vyzerat zdravá desiata. Tavené syry totiž obsahujú pre

deti nevhodné fosforečnany, biele pečivo je zasa bohaté na cukry. Tabu by mali rozhodne byť hotdogy a hamburgery z bufetu. Donuty, šišky s plnkou, keksíky a čokoláda by tiež nemali tvoriť základ desiater. Spomínané sladkosti sa dajú ľahko nahradiť orieškami, sušeným ovocím a müsli tyčinkou, väčší maškrtníci si môžu pochutiť na orechovníku či makovníku alebo tvarohovej štrúdlí.

Miesto koly voda

Deťom sa čistá voda zdá byť nechutná a nelákavá, na rozdiel od sladučky koly. Sladené nápoje však majú najradšej stomatólogovia, veď nakoniec vďaka nim im každoročne pribúdajú stovky pacientov. Deti by mali denne vypit' 1,5 až 2 litre tekutín denne, z toho polovicu v škole. Vyberte ich teda minerálkou, stolovou vodou či jemne osladeným čajom v termoske. Škodu nespraví z času na čas ani mlieko.

Desiatové nápady

Desiata nemusí byť vždy len rožok či dva zlepené krajce chleba. Desiatovým variáciám sa medze nekladú – bagetky s kuracím mäsom, zeleninový alebo ovocný šalát v plastovej škatulke i atypická sladká nátierka vaše deti iste potešia.

Tu sú príklady vhodných desiater:

- celozrnné pečivo s rastlinným tukom, hydínovou šunkou, tvrdým syrom a rajčinou
- müsli s ovocím a hrstou vlašských orechov + banán
- grahamový rožok s vajčkovou nátierkou, paprikou + jablčko
- ovocná výživa, ochutený alebo tvarohový jogurt
- acidofilné mlieko či kefir (tieto výrobky obsahujú probiotické baktérie, ktoré pomáhajú lepšie vstrebať živiny a priaznivo ovplyvňujú črevnú mikroflóru)
- bageta s grilovanými či pečenými kúskami kurčata, ľadovým šalátom, bielym jogurtom a strúhaným syrom
- nátierka z tvarohu, medu, škorice, trošky mlieka a hrozienok či orieškov

Buďte pre deti dobrým príkladom a obmedzte biele chlieb, pečivo, vysmážané jedlá, živočíšne tuky a údeniny. Je ťažké zaviesť zo dňa na deň nový zdravý jedálniček, no deti by sa mali naučiť čo najskôr vyvázenej strave plnej cerálií, zeleniny a ovocia. ■

Právne zmeny od 1. októbra 2007

Katarína Kačalková

Národná rada Slovenskej republiky v máji tohto roku schválila zákon o zrušení krajských úradov. Ide o ďalšiu zmenu v usporiadaní a fungovaní všeobecnej miestnej štátnej správy. Kompetencie krajských úradov podľa tohto zákona, teda ich pôsobnosť, prechádza na terajšie obvodné úrady a jednotlivé ministerstvá. Všetky konania, ktoré boli začaté na krajských úradoch do 30. septembra 2007, budú dokončené na obvodnom úrade alebo ministerstve, na ktoré prešla pôsobnosť krajského úradu.

Ďalej je potrebné povedať, že zrušením krajských úradov sa zároveň zrušil druhostupňový orgán štátnej správy, kde fyzické a právnické osoby mohli podávať odvolania alebo iné opravné prostriedky proti rozhodnutiam obvodných úradov, ktoré rozhodovali o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických a právnických osôb. Samozrejme, že občania majú naďalej právo podať voči vydanému rozhodnutiu odvolanie alebo iný opravný prostriedok. O tomto však bude rozhodovať ministerstvo, do ktorého pôsobnosti patrí prí-

slušný úsek štátnej správy.

Od 1. októbra 2007 vznikajú teda obvodné úrady, ktoré sú právnickými osobami, zapojenými na rozpočet ministerstva vnútra. Obvodný úrad sa vnútorne bude členiť na nasledujúce odbory: odbor organizačný, odbor všeobecnej vnútornej správy, odbor živnostenského podnikania, odbor civilnej ochrany a krízového riadenia, odbor ekonomický a osobný úrad.

Niektoré odbory budú svojou činnosťou zamerané smerom dovnútra úradu a niektoré smerom navonok, k občanovi. Jednou zo zmien, ktorú občan asi najviac pocíti, je zmena na odboroch živnostenského podnikania. Média už priniesli informácie, že od 1. októbra 2007 na živnostenských odboroch vznikajú jednotné kontaktné miesta. Ich úlohou bude zjednotiť postupy, ktoré podnikateľ musí absolvovať pri vybavení živnosti vo vzťahu ku svojej zdravotnej poisťovni a k príslušnému daňovému úradu. Znamená to, že podnikateľ môže požiadať živnostenský úrad o službu JKM a tento za neho vykoná registráciu podnikateľa na zdravotnej poisťovni a daňovom úrade. Samozrejme,

že takáto služba je fakultatívna, čiže podnikateľ naďalej môže, v prípade že sa tak rozhodne, túto registráciu vykonať aj osobne.

Jednotné kontaktné miesto (JKM) bude zároveň poskytovať informácie o všeobecných a osobitných podmienkach prevádzkovania živnosti a o poskytovaní služieb v činnostiach, ktoré sú živnosťami na území Slovenskej republiky, ďalej bude poskytovať informácie o kontaktoch na orgány, ktoré sú podľa osobitných predpisov príslušné na rozhodovanie vo veciach poskytovania služieb a na iné subjekty, ktoré môžu poskytovateľom služieb alebo príjemcom služieb ponúknuť praktickú pomoc. Na JKM taktiež budete môcť získať informácie o možnostiach prístupu k verejným registrom s databázami poskytovateľov služieb a informácie o všeobecne dostupných spôsoboch riešenia sporov súvisiacich s možnosťou poskytovania služieb a vlastným poskytovaním služieb.

Poskytovanie všetkých týchto informácií však zo zákona nemá charakter právneho poradenstva, informácie majú iba všeobecný a vysvetľujúci charakter.

Ďalšia podstatná zmena pre podnikateľov bude od 1. októbra 2007 spočívať v tom, že živnostenské odbory už nebudú prijímať výpisy z registra trestov, o ktoré požiada sám klient na prokuratúre. Pre účely živnostenského podnikania požiada generálnu prokuratúru o výpis z registra trestov priamo pracovník JKM a tento bude doručený najneskôr do 24 hodín elektronickou formou pracovníkovi JKM. Za takto spracovaný výpis z registra trestov klient neplatí žiadny správny poplatok. Je treba podotknúť, že ak si klient požiada o výpis z registra trestov osobne klasickým spôsobom, čo je spoplatnené správnym poplatkom, takýto doklad o bezúhonnosti živnostenského úradu už nebudú môcť akceptovať.

V súvislosti so zrušením krajských úradov dochádza teda k mnohým zmenám, ktoré občan v bežnom živote nijako nepocíti. Stretne sa s nimi až vtedy, keď je potrebné navštíviť príslušný úrad, resp. vybaviť nejaké doklady, či oprávnenia. Bližšie, konkrétnejšie a podrobnejšie informácie môžu záujemcovia získať na portáli ministerstva vnútra, v sekcii verejná správa. ■

Zem kontrastov

Edita Haluzová

Ako dieťa som čítala staré grécke báje. A ako som vyrastala môj záujem o Grécko rástol. Toho roku náš Zväz telesne postihnu-

tých organizoval rekondičný pobyt na gréckom polostrove Chalkidiki – stredisko Posidi. Akosi sa mi podarilo našetriť čas aj peniaze a plná očakávania som sa tešila na cestu.

Polostrov Chalkidiki leží v severnom Grécku a je súčasťou najväčšieho gréckeho kraja Makedónia. Hlavným mestom tejto oblasti sú Thessalomiki u nás známe pod názvom Solun. Chalkidiki sa na juhu rozdeľujú do troch menších polostrovov: Kassandra, Sithonia a Athos, ktorý je známy ako svätá hora. Tri prsty polostrova Chalkidiki sa ako trojzubec vnárajú do vln Egejského mora. Až 500 km dlhé pobrežie je lemované štrkovo – piesočnatými plážami a zelenými chrbtami pahorkov a hustým lesným porastom s najvyššou horou Holomon-

tas na severe a s 2033 m vysokou horou Athos na východe polostrova. Zvlnené Chalkidiki sú okrem borovicových lesov pokryté vinohradmi, olivovými hájmi a úrodnými poliami. Nie sú tu rieky, preto je more čisté a priezračne modré. Chalkidiki boli pomenované podľa obyvateľov mestského štátu Chalkis, ktoré kolonizovali túto oblasť v priebehu 8. a 7. storočia p. n. l. Podľa mytológie boli Chalkidiki sídlom obrov Titanov – nepriateľov olympských bohov a mnohé z bitiek, ktoré medzi nimi boli, sa odohrali práve tu. Aj Svätá hora Athos bola pomeno-

Zem kontrastov

Dokončenie - s. 9

vaná podľa Titana, ktorý v hneve túto horu hodil proti bohom. Sit-honia dostala meno podľa syna boha Poseidona. Cassandra bola pomenovaná podľa macedónskeho kráľa Cassandra, ktorý vládol po smrti alexandra Veľkého. Chalkidiki sú aj rodiskom Aristotela, jedného s najznámejších filozofov ľudstva. Narodil sa v r. 384 p. n. l. v mestečku Shógira. Jeho otec bol osobným lekárom macedónskeho kráľa a sám Aristoteles sa stal vyznávatelom mladého Alexandra Macedónskeho. Aristoteles bol žiakom Platóna a jeho spisy zaoberajúce sa logikou, etikou a politikou sú jedinečným dielom, ktoré ovplyvnilo filozofiu v Európe tisíce rokov po jeho smrti.

Zavedenie kresťanskej viery sa na Chalkidiki datuje od roku 50 n. l. kedy prišiel do Thesalonik (Solúnu) apoštol Pavol, ktorý zvestoval kresťanskú vieru a založil jeden z prvých kostolov v Európe.

Svätá hora Athos je v skutočnosti

samostatným tzv. Mníšskym štátom, oddeleným od ostrovej časti polostrova hranicou Byzantský cisár Vasil I. v roku 885 vyhlásil tento výbežok za sídlo mníchov a pustovníkov. V roku 963 tu bol založený prvý kláštor. O storočie neskôr bolo rozhodnuté, že žiadna žena nesmie vstúpiť na Svätú horu a toto rozhodnutie platí dodnes. Všetky tieto informácie môžete získať z turistickej príručky, ale o súčasnom Grécku sa najviac dozviete až ako turista – chodec. Ja nie som z tých, čo celý deň vylihujú na slniečku pri mori a „chytajú“ bronz. Celé dni som sa potulovala po pláži, ktorá merala vyše kilometra a večer, alebo cez horúce poludňajšie slnko som vyrážala do najbližšieho okolia. Chcela som proste vedieť, aký je bežný život obyčajného Gréka, jeho mentalita a pod. Domčeky aj obrovské vily tu majú typicky grécku architektúru. Sú biele aby odrážali letné horúce slnečné lúče. V okolitých dedinkách si pripadáte, akoby ste sa ocitli v rómskej osade na východnom

Slovensku. Všade je poriadny „binec“ a divoké skládky. Aj pláž počas nášho pobytu bola poriadne špinavá – vraj už je koniec sezóny, tak načo tolko upratovať.

Heslom Grékov je: „Sigá, sigá“ – pomaly, pomaly a svoju odpodľňajú si nedajú ničím rušiť.

Rekreačné stredisko Posidi je relatívne mladé a zrejme vyrástlo na bývalých močariskách čo dosvedčujú zvyšky šachoria a húfy komárov, ktoré nám otravovali spánok. Je ideálne na rodinnú dovolenku s malými deťmi. More je kludné, ďaleko od brehu plytké a zatiaľ okrem kúpania sa tam nedá nič iné robiť. Večer je tam klud a človek si musí vymyslieť nejaký program, aby sa nenudil.

Počas pobytu sme navštívili aj neďaleké mestečko Kassandria s jeho typickými trhmi. Okrem čínskych handier ste si mohli popáť oči na čerstvom ovocí, ochutnať olivy aj anízovú pálenku Ouzo, či husté rubínové víno. Komu nestačilo, bolo tu množ-

stvo korenia a bylín, ktoré pestujú mníši na Meteori. Neodolala som ani typickej chuti gréckeho vína Retsina – je to biele víno s príchutou borovicovej živice. Na gréckom večeri sme ochutnali aj pravý Gyros – grilované kúsky mäsa so zeleninou a veľmi mi chutil kukuričný chlebič. Gréci sú rodinne založený národ. Muži radi flirtujú a ženy sa starajú o chod domácnosti. Je tam bezpečne. Na pláži si môžete nechať osušku, alebo topánky a na druhý deň si ich nájdete na mieste, kde ste ich nechali. Nikomu z hostí sa nestalo, že by ich domáci okradli. Aj keď nás občas vytáčal ich laxný prístup k určitým veciam a ten ich bohorovný klud išiel niekedy našincovi na nervy, celkove som si užila báječnú dovolenku. Čisté, pomerne teplé more, ktoré je mimochodom oveľa slanšie ako jadranské, krásne slnečné dni a pohoda ma nabili pozitívnou energiou, ktorá mi určite pomôže v zdraví prežiť slovenské sychravé jesenné dni.

„... Pán Boh pomáhaj!“ ... pomáha?

Mgr. Ján Garaj - farár

Už dávno si naši predkovia pri stretnutí pri práci hovorili: „Pán Boh pomáhaj!“ „Pán Boh uslyš – zase odpovedali“ – a my sme tento kresťanský pozdrav automaticky prevzali do svojho slovníka. Niekedy k nemu pridáme: „Pán Boh pomáha, aj ty by si mohol...“ Stretol som sa však aj s takouto odpoveďou: „Pán Boh nepomôže, sám si musím pomôcť...“ **Ako je to**

teda s Božou pomocou? Komu a koľko Pán Boh pomáha?

Logika nám našepkáva, že pomáhať by mal múdrejší, silnejší, starší, skúsenejší... a to veru Pán Boh je! Skúsenosť hovorí, že pomáha ten, kto miluje a záleží mu na dobre druhého... Ak odstránime bahno nesprávnych názorov a pohľadov na Boha – nekonečnú LÁSKU, zistíme, že rečnícka otázka sv. apoštola Pavla v liste Rimanom 8, 31: „**Ak**

je Boh za nás, kto je proti nám?“ dáva jasne a javo, že **keby boli všetci proti**

mne a len Boh by bol na mojej strane, len On by mi pomáhal, pôjde o isté víťazstvo!

V knihe proroka Izaiáša 49, 14 – 15 sa môžeme utvrdiť o Božej ochote pomáhať nám: „**Či zabudne žena na svoje nemluvňa a nemá žltovania nad plodom svojho lona? I keby ona zabudla, ja nezabudnem na teba...**“

Nemôžem nespomenúť **MILOŠŤ POMÁHAJÚCU**, ktorou Boh osvecuje rozum každého človeka, aby spoznal, čo je dobré a čo zlé. Touto milosťou Boh tiež povzbudzuje a posilňuje vôľu človeka, aby sa rozhodol správne.

Ďalšou Božou pomocou je **MILOŠŤ POSVÁCUJÚCA**, ktorú získavame prvýkrát kresťanstvom a po jej strate sviatosťou zmierenia. Milosťou posväcujúcou Boh oslobodzuje človeka od večného zatratenia (ak si ho zaslúžil svojimi skutkami). Milosťou posväcujúcou očisťuje

Boh dušu človeka od hriechov a robí ju svätou. Ak človek nemá nadprirodzený život, tak mu ho dáva a ak ho má, tak ho zveľaduje. Milosťou posväcujúcou Boh prijíma človeka za SVOJE dieťa a robí ho dedičom nebeského Kráľovstva. Často si ani neuvedomujeme, akými rôznymi spôsobmi nám Pán Boh pomáha. Niekedy máme svoj-skú predstavu o tom, ako by nám mohol Pán Boh pomôcť. Napríklad v Evanjeliu podľa Lukáša 10, 38 – 42 stretáme Martu, ktorá je nespokojná so svojou sestrou Máriou, ktorá jej nepomáha s obsluhou. V nádeji sa obracia na Ježiša, ktorý vec vyriešil, ale nie tak, ako si to Marta predstavovala. V detstve som mal kamaráta a veľmi som mu závidel starostlivosť jeho otca. Nikto na sídlisku si nedovolil niečo s ním začať, lebo by mal čo do činenia s jeho otcom – vždy ho ochránil, zastal. Dnes

Pokračovanie - s. 11

Naši miništranti - trocha netradične - člnkovanie na Liptovskej Mare počas letných prázdnin

„... Pán Boh pomáhaj!“ ... pomáha?

Dokončenie - s. 10

je mi ho ľúto, lebo sa nenaučil postarať sám o seba... a zároveň si uvedomujem, že Pán Boh pomáha aj vtedy, keď si myslíme, že nepomáha. Viete On totiž vidí ďalej ako my, pozná súvis-

losti i nás dokonale a pritom nás nesmierne miluje. Preto myslieť si, alebo povedať, že Pán Boh nepomáha, by bolo to isté ako tvrdiť, že nie som synom svojej matky. ■

Bohoslužobný poriadok vo farnosti LUDROVÁ

Deň	Ludrová	Lipt. Štiavnica	Štiavnička
PONDELOK	18:00		17:00
UTOROK		18:00	
STREDA	16:15 detská		18:30
ŠTVRTOK		18:00	16:15 detská
PIATOK	18:00	16:15 detská	
SOBOTA	7:30		
NEDEĽA	9:15	8:00	10:30 17:35

Posledná rozlúčka...

Ján Vulpíny - chlapisko, ktoré si vedelo zastať robotu či už ako tajomník Miestneho národného výboru, či ako predseda Poľnohospodárskeho družstva v Liptovskej Štiavnici, ale aj ako skladník v Celulóžke. Aktívnym bol aj na dôchodku, pomáhal v urbáre, stál pri zrode tohoto nášho časopisu „Štiavnické To i To“ a pravidelne, do

poslednej chvíľe doň prispieval svojimi nezabudnuteľnými krížovkami - bolo ich 30. Aj z nich bolo cítiť jeho lásku k histórii a predovšetkým k prírode. Prírodu miloval a keby mohol, každý deň by zasadil strom na jej ochranu.

Miloval život, svojich najbližších - manželku Esteru, svoje štyri dcéry Katarínu, Jú-

liu, Estiku, Annu, ako i vnúčatá Tonka a Katku (ktorým bol druhým otcom) a tiež vnukov Jozefa, Dávida a Reného.

Bol veľkým vyznavačom šachu. Do tajov tejto hry si pokúšal zasnáť aj mladých a kým vládol zorganizoval nejednu turnaj tejto kráľovskej hry.

Prišiel však čas na poslednú partiu. Kráľovná smrť dala mat

svoju kráľovi.

Keď milovaný človek odchádza vždy to bolí a najmä keď odchádza na cestu bez návratu.

A tak sa dnes so smútkom v duši lúčime s Jánom Vulpíny v mene redakcie tohto časopisu a v mene všetkých občanov Liptovskej Štiavnice.

Nech je mu naša rodná zem ľahká! Česť jeho pamiatke!

*Lúčim sa s Vami moji milí,
ruky stisk už Vám nemôžem dať.
Srdce mi dotklo, odišli sily,
lúčim sa s každým, kto ma mal rád.*

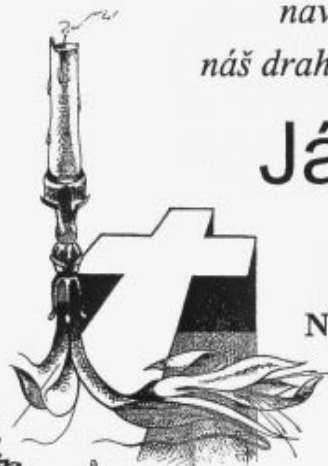
*S hlbokým zármutkom v srdci oznamujeme všetkým priateľom a známym,
že nás po ťažkej chorobe dňa 13. augusta 2007
navždy opustil môj milovaný manžel,
naš drahý otec, starý otec, kmotor ujo a priateľ*

JÁN VULPÍNY

vo veku 79 rokov.

NECH ODPOČÍVA V POKOJI !

Smútiaca rodina

Premeny

Ladislav Slanicay

V časoch druhej svetovej vojny mala Štiavnica okolo 700 obyvateľov. Zástavba usadlosti kopírovala prakticky len tok potoka Štiavničanky, ktorý napájali pramene dvoch dolín nad dedinou. Komorníckej a Zemianskej. Spájali sa nad dedinou, časť, ktorá bola potrebná pre obec, ale aj ako zdroj energie pre tri mlyny, pretekala dedinou a zbytok, hlavne pri výdatnejších dažďoch, tiekla prepacom poza dedinu.

Výstavba bola pomerne na tie časy obmedzená. Dôvodov bolo viacero. Jednak to boli vojnové roky, ale jedným a podstatným, bol aj nedostatok stavebných parciel v obci, čo sa týka intravilánu. Do extravilánu nebol záujem vstupovať, lebo hlavne vo vojnových rokoch, bola poľnohospodárska pôda, z hľadiska zabezpečenia výživy veľmi dôležitá. V tých časoch žilo pod jednou strechou aj viacero rodín.

Ku podstatnej zmene došlo

po druhej svetovej vojne, po druhej komasácii, keď veľa Štiavničanov získalo stavebné parcely, čo v podstatnej miere prispelo k tomu, že Štiavnica, i keď nie čo počtu obyvateľov, ale do veľkosti intravilánu sa rozrástla. Vybuďovalo sa veľa rodinných domov, celé ulice a dnes už len pamätníci, čo rátajú 70-80 krížikov, môžu spomínať.

Po týchto rokoch, zo siluety Štiavnice, pri pohľade z juhovýchodu, došlo k výraznej zmene v miestach niekdajšieho „panského dvora i kaštiela Jánošovskô“ V spomínaných časoch bol majetok rodiny Rakovských a posledným dedičom bol ich syn Egon, ktorý ako príslušník maďarskej armády padol na východnom fronte. Manželku už nemal a jeho syn tiež zomrel ako pomerne mladý. Tak, po druhej svetovej vojne boli tieto nehnuteľnosti územím nikoho a všetkých. Nasledovali Benešove dekréty, druhá parcelácia a vo výstavbe nebyvalý rozmach, ktorý úplne

zmenil vzhľad „panského dvora i kaštiela „Jánošovskô“ Pamätníkom sa pri týchto názvoch vynorí pohľad na veľkú plochu dvora, ohraničenú na juhu veľkou stavbou humán, na severe už chátrajúcou stavbou kaštiela, budovou pálenice, zo západnej strany sýpkou a rozsiahlymi maštalami. Všetko, okrem spomínaného humna to boli stavby murované z kameňa, dokonca v maštaliach boli betónové válovy pre dobytok, ktorých zbytky môžeme nájsť dodnes v niektorých hospodárskych stavbách, ktoré stoja v týchto miestach.

Spomenuli sme, že tam bola pálenica, ako aj rozsiahla stavba maštali Ponúka sa preto otázka, odkiaľ brali vodu? Vodovod v dedine nebol, ale stavitelia týchto zariadení sa vedeli vynajst! Pri výstavbe rodinných domov pred spomenutými maštalami sa našli v zemi prevrtané kmeňe smrekov, pospájané kovovými obrúčkami, ktoré boli obojstranne zarazené do čela kmeňa. Vo-

dovod v tých časoch vo Veľkej Štiavnici! Primitívny spôsob, ale v tých časoch poslužil, aby sa voda z „Dolínok“ dostala do hospodárskeho dvora.

Dnes v týchto miestach stoja desiatky rodinných domov, ktoré boli postavené po šesťdesiatich rokoch. Pre ďalšiu výstavbu už nie sú tu žiadne voľné miesta, i keď pri troche porozumenia a dobrej vôle by sa čo-to pre vec dalo urobiť!

Minulosťou sú veľké maštale i humná, minulosťou je aj dominantna Štiavnice kaštieľ „Jánošovskô“, ktorý – nevedno ako...! Povrávalo sa pred tými šesťdesiatimi rokmi...No dost na tom, jednej noci spadlo pol veže a prečo, to dodnes zostalo nedopovedané

Skutočnosťou je však to, že v týchto miestach stoja dnes desiatky rodinných domov, že tu nestala veľká premena v Lipt. Štiavnici a na to, čo bolo, prichodí už len spomínať.

Riešenia tajničky z čísla 2/2007:

Tajnička: Pandorina skrinka, Szyfovská robota, Tantalove muky, Danajský dar

Výhercovia tajničky: 100 Sk získa: Jozef Laurinc - Liptovská Štiavnica, Miroslav Kurtulík st. - Ružomberok.

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

vydáva obec Liptovská Štiavnica maximálne 6 krát do roka. Povolené OÚ Ružomberok pod regist. č. OÚ 1/1999. Šéfredaktor a DTP: RNDr. Dušan Direr. Redakčná rada: Mariana Domiterová, Mária Grafová, Edita Haluzová, Katarína Kačalková, Dušan Lauko, Mgr. Katarína

Pastuchová, Ladislav Slanicay, Mgr. Zuzana Straková, Ján Vulpíny.

Neprešlo gramatickou úpravou. Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafiky vrátane údajov v elektronickej podobe len s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu a uverejnenie článkov.

Adresa: Obecný úrad Liptovská Štiavnica 39. Internet: <http://www.liptovskastiavnica.sk/toito>